جەنگی ئەوان، شۆڕشی پڕۆلیتاریا.. کامل احمد

ئەگەر گریمانکەش ئەوە بێت کە ئەم جارەش جەنگینێوان ئەمریکا-ئیسرائیلو ئێران ڕابگیرێت، ئەوا ئەم ڕاگرتنە نامانگەیەنێتە بە کۆتایی جەنگ، بەڵکو دەتوانرێت وەک پشوویەکی کاتی بۆ بەردەوامبوونی جەنگ چاولێبکرێت. بە دڵنیاییەوە ڕاگرتنی شەڕ لە ئێستادا بە قازانجی خەڵکی ئێران و ئیسرائیلە، چونکە دەرفەتێک دەدات بە خەڵک کەمێک پشووبدەن و لە ئاسەوارە ڕاستەوخۆکانی جەنگ کەمتر زیان ببینن؛ ئەو ئاسەوارانەی کە لە ماڵوێرانی و وێرانکردنی شوێنی کار و ژیان دەستپێدەکەن و هەتا بە لە دەستدانی گیانی ڕۆڵەکانیان دەگات.

بەڵام ئەم ڕاگرتنە بە هیچ شێوەیەک کۆتایی جەنگە ماڵوێرانکەرەکان و قوڵدری زلهێزە جیهانی و ناوچەییەکان و چاوچنۆکی و قازانجپەرستی سەرمایە نییە. بە پێچەوانەوە، ئەمە تەنها پشوویەکی کورتە بۆ جەنگێکی دواتر و ماڵوێرانکەرتر؛ ئەگەر پڕۆلیتاریا نەیەتە مەیدان و بە هەتایە کۆتایی بە خۆیان و بە سیستەمی کاری بەکرێ و نەهێنێت.

هەر ئێستا لە ٦٠ بۆ ٧٠ ناوچەی جیاجیای جیهان شەڕ و پێکدادانی نێوان بەرژەوەندییەکانی ئەم زلهێزە جیهانییانە لە ئارادایە کە ئاگرەکەی تەڕ و شک پێکەوە دەسووتێنێت بە کۆڵەکەی زێدەبایی زیاتر و پچڕینی بەشی زیاتر لە کێکەکە. ئەم جەنگانە لە بنەڕەتدا جەنگی ئابووری و ملشکاندنی نێوان بلۆک و جەمسەرە سەرمایەدارییە گەورەکانن و لەگەڵ قووڵبوونەوەی ئەزمەی ئابووری سەرمایە، ئەم جەنگانەش پەرەدەستێنن و فراوانتردەبن بۆ دووبارە داڕشتنەوەی نەخشەی جیهان.

جەنگی ئەم جارە، زۆر بە ئاشکراتر ئەو هاتووهاوارانەی پێشووی پووچ کردەوە کە بە ناوی دیموکراسی، مافی مرۆڤ، یان پاراستنی مافی کەمایەتییە نەتەوەیی و دینییەکان دەکرا. هەر لە ناوەندەکانی خۆیانەوە و لە لایەن خۆیانەوە شەقی تێهەڵدرا و پەردە لەسەر پووچی یان لادرا. ئەم جارە زلهێزەکان بە ئاشکرا دەڵێن کە کێشەیان نە عەمامە بەسەر و نە چاکەت و پانتۆڵ لەپێ و نە شیعی و نە سوننی و نە مەسیحی و هیچ باوەڕێکی ئایینی تر نییە، بەڵکو تەنها بەرژەوەندی و قازانجیان گرنگە، وەک پێشتریش هەروا بووە.

بۆیە ترەمپ بێ پەردە ئەمەی ئاشکرا کردوو هیچ قسەیەکی بە زوونا

ژەنان و ژوڕناڵیستەکانی بورژوازی نەهێشتو□. ئەو دەڵێت “ئەوەی هەمە هی منە و ئەوەی تۆش دەخۆم”، بەڵام لەم نێوەدا ڕێگری بۆ دروستدەکرێت و ناتوانێت ئەم قازانجانە بە تەنها بخوات، چونکە هەردەم ڕێگری و پێکدادان لە نێوان زلهێزەکان و بەرژەوەندییە جیاوازەکانیان خۆی دەردەخات.
ئەزمەی ئابووری سەرمایە ئەوەندە قووڵە کە تەنانەت ڕاگرتنی کاتی جەنگیش ناتوانێت هیچ چارەسەرێکی بنەڕەتی بدات. دوای هەر جەنگ و پێکدادانێک، هەڵئاوسان بەرز دەبێتەوە و نرخی کاڵاو و سووتەمەنی بە ڕادەیەک بەرز دەبێتەوە کە توانای کڕینی خەڵک دادەبەزێت و ناڕەزایەتی کۆمەڵایەتی بەرز دەبێتەوە.
ئێمە لەم چەند ڕۆژەی ڕابردوودا هەم لە ناو خودی ئەمریکا و هەم لە بەلجیکا و لە ناو دڵی ئەوروپادا شاهیدی هاتنە مەیدانی دەیان هەزار کەس بووین دژ بە گرانی ودژ بە جەنگ و ئاکامەکانی. فراوانبوونەوە و جیهانی بوونەوەی ئەم ناڕەزایەتییانە دەتوانێت ببێتە هێزێک بۆ گۆڕانکاری گەورە.
بەڵام ئەو گۆڕانکارییە تەنها کاتێک دەکرێت بگات بە قازانجی کۆمەڵگای بەشەری کە پڕۆلیتاریا هاتە مەیدان و بە ئاگایی و ڕێکخستن، کۆتایی بە ئەم سیستەمە بهێنێت. تەنها لەو کاتەدا دەتوانرێت لەسەر وێرانەکانی ئەم جیهانە جیهانێکی کۆمۆنی و یەکسان دامەزرێندرێت.

كامل احمد

15.03.2026